

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма бакалавр

(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробник:

ІОНОВА Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Вібіркова	
		Рік підготовки:	
2-й		-й	
Семестр			
3-й		-й	
Лекції			
24 год		год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
72 год.		год.	
Консультації:			
год.	год.		
Загальна кількість годин – 120		Вид контролю: залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності» є формування у студентів економічної грамотності та економічної культури в соціокультурній сфері.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Економічні основи соціокультурної діяльності» пов'язана із іншими навчальними дисциплінами освітньо-професійної програми підготовки напряму «Менеджмент соціокультурної діяльності», зокрема, «Теорія і практика соціокультурного менеджменту», «Культурно-соціальна політика України», «Реклама та зв'язки з громадкістю соціокультурної сфері » та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1.	Демонструвати знання та розуміння організаційно-правових основ економічної діяльності в соціокультурній сфері
	ПРЗ 7.	Знати принципи і методи економічної діяльності в соціокультурній сфері.
	ПРЗ 2.	Володіти знаннями щодо фінансових основ соціокультурної сфери на сучасному етапі та розуміти проблеми ефективності соціокультурної діяльності.
Уміння	ПРУ 2.	Уміти аналізувати динаміку і ступінь диференціації добробуту населення на місцевому рівні.
	ПРУ 7.	Уміти консультувати клієнтів соціальних служб з питань соціальних гарантій, допомог, пільг та ін. виплат.
	ПРУ 8.	Уміти прочитати основні параметри і розробити програму адресної соціальної допомоги малозабезпеченим групам населення в регіоні.
	ПРУ 10.	Уміти навчити сім'ю, особливо молоду, розрахувати і виявити її резерви; визначити вартість соціальної послуги та її ефективність для різних категорій населення.
Комунікація	ПРК 1.	Володіти основами професійної мовленнєвої культури у процесі взаємодії з різними віковими і соціальними категоріями населення.
	ПРК 2.	Сформувати навички застосування нормативно-правових актів при вирішенні професійних завдань.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	студент/-ка демонструє повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; знання основної та додаткової літератури; виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, з певною систематичністю виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою; виявляє переважно конструктивний і репродуктивний характер використання набутих знань та умінь.
C	студент/-ка виявляє повні, систематичні знання із дисципліни, успішно виконує практичні завдання, засвоїв/-ла основну та додаткову літературу, виявляє здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента/-ки наявні незначні помилки.
D	студент/-ка виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент/-ка спроможний/-на усунути їх із допомогою викладача/-ки.
E	виставляється студентіві/-ці, відповідь якого/-ї під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
F	студент/-ка не спроможний/-на до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни. студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни
FX	студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни на достатньому рівні, але рівень залишкових знань та умінь дозволяє повторне складання підсумкового контролю за результатами самостійної підготовки.

Розподіл балів для заліку

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ														СУМА	
РОЗДІЛ 1							РОЗДІЛ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	100
8	8	8	8	8	8			9	9	9	9		8	8	

T1, T2 ... T 15– теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі **методи контролю**:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: тестові завдання, розв'язання задач і вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів;
- методи практичного контролю: виконання самостійних завдань;
- методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності». Історія економічної думки. Економіка як наука. Соціокультурна сфера як фахова діяльність. Предмет і завдання курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності». Особливості економічної діяльності в соціальній сфері (Соціальні послуги, виробництво соціальних послуг, обмін, розподіл, споживання соціальних послуг). Наслідки роздержавлення, приватизації і затвердження різних форм власності для соціальної сфери і її економіки. Економічна функція соціальної роботи (соціальний захист як соціальний інститут, як комплекс цілеспрямованих заходів, як форма розподілу матеріальних благ). Суб'єкти реалізації економічної функції держави (держава, суспільство, людина). Економічно активне та економічно неактивне населення. Економічний простір соціальної роботи. Характеристика соціального простору. Соціальна сфера. Основні ознаки галузей соціальної сфери.

Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в соціальній сфері. Принципи економічної діяльності в сфері соціальної роботи. Принцип соціальної справедливості. Принципу суспільної доцільності. Принцип економічної ефективності. Принципом пріоритету державних основ. Принцип економічної самостійності місцевих органів влади. Принцип трудової мотивації оплати праці, підвищення якості життя, зростання потреб. Методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи. Введення системи мінімальних соціально-економічних гарантій. Індексація доходів. Компенсація витрат. Система пільг. Система допомог.

Тема 3. Економічна функція держави. Державне регулювання економіки. Економічні функції держави. Основні напрями економічних функцій держави. Розробка та затвердження правових основ економіки. Антимонопольне регулювання. Проведення стабілізації економіки. Розподіл ресурсів. Перерозподіл ресурсів. Забезпечення соціальних гарантій. Засоби державного регулювання економіки.

Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної сфери. Соціальна політика держави. Об'єкт соціальної політики. Рівні здійснення соціальної політики. Головна мета соціальної політики. Принцип адресності як основа соціальної політики держави в даний час. Взаємозв'язок економічної і соціальної політики держави. Моделі соціальної політики. Патерналістська соціалістична модель. Шведська модель соціальної політики. Модель «держави добробуту». Модель соціально орієнтованого

ринкового господарювання. Ринкова модель. Показники результативності соціальної політики.

Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної сфери. Фінансова система держави. Державні фінанси, фінанси підприємств, фінанси населення. Державні фінанси як складна система. Характеристика основних складових. Фінансування соціальної роботи. Основа фінансування соціальної роботи. Джерела фінансування соціальної роботи. Способи фінансування соціальної роботи. Основні функції позабюджетних соціальних фондів. Трансферти і субвенції. Фінансування та ресурсне забезпечення соціального захисту. Недоліки фінансування системи соціального захисту.

Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави. Державний бюджет. Функції державного бюджету. Напрями витрачання бюджетних коштів. Податки, елементи та основні принципи формування податків. Функції податків. Сутність фіскальної політики. Характеристика двох видів фіскальної політики. Структура бюджету України за минулий рік. Основні проблеми фіскальної політики в Україні.

Тема 7. Основи економіки охорони здоров'я. Економіка охорони здоров'я в системі охорони здоров'я населення. Організація і управління охороною здоров'я. Фінансування охорони здоров'я. Стандартизація якості медичних послуг. Собівартість, ціна, ефективність медичних послуг.

Тема 8. Основи економіки освіти. Предмет і методи економіки освіти. Взаємозв'язок освіти з економікою країни. Система організації та управління освітою. Навчально-матеріальна база освіти. Витрати на освіту та фінансування навчальних закладів. Організація праці та заробітна плата працівників освіти. Економічна ефективність освіти.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення. Матеріальний добробут населення та його характеристики. Кількісні та якісні показники добробуту населення. Доходи. Зміст основних видів доходів. Сутність соціально-економічних наслідків і показники диференціації доходів населення. Соціально-економічний статус клієнтів соціальної роботи. Соціально-економічний потенціал сім'ї як показник добробуту. Соціально-економічний статус – критерій адресного підходу в соціальній роботі.

Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства. Ринок праці та умови його існування. Суперечлива природа зайнятості. Економічна активність населення. Безробіття як проблема сучасного суспільства. Приховане безробіття. Причини безробіття. Основні показники безробіття (рівень і тривалість). Форми безробіття (природне:

добровільне, фрикційне, інституціональне; вимушене: сезонне, застійне, циклічне, структурне). Методи регулювання державою рівня зайнятості. Особливості безробіття в Україні. Соціальні наслідки безробіття. Сутнісна характеристика інфляції. Стадії розвитку інфляції. Вимірювання інфляції індексом цін. Основні види інфляції.

Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення. Соціальна допомога як механізм сприяння подолання бідності. Форми соціальної допомоги. Види соціальної допомоги (державна, благодійна, гуманітарна, грошова, натуральна). Адресна соціальна допомога. Житлові субсидії як одна із форм адресної допомоги. Соціальні послуги. Перелік основних послуг, що надаються окремим категоріям громадян. Закон України «Про соціальні послуги».

Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення. Соціальні пільги. Функції соціальних пільг. Недоліки сучасної державної системи соціальних пільг. Етапи заміни діючої системи пільг адресною грошовою допомогою. Види соціальних пільг. Розкрийте зміст основних законодавчих документів, відповідно до яких надаються соціальні пільги.

Тема 13. Фінансові основи соціальної роботи. Джерела та способи фінансування соціальної роботи. Бюджетний кодекс України. Фінансові основи соціального забезпечення на сучасному етапі. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування.

Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб. Виробництво соціальних послуг – завдання економічної діяльності соціальних служб. Порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації установ і підприємств соціального обслуговування. Охарактеризуйте діяльність загальнопрофільних (центри соціального обслуговування (ЦСО), де, як правило, є відділення соціальної допомоги вдома, денного перебування, термінової соціальної допомоги.) та спеціалізованих установ, що обслуговують певні групи населення (літніх і самотніх громадян, інвалідів, мігрантів та інших). Підприємницька діяльність як джерело додаткового фінансування соціальних служб. Організація і оплата праці працівників соціальних служб.

Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи. Сутність ефективності соціальної роботи та історичний підхід до її визначення. Критерії ефективності соціальної роботи. Методи визначення ефективності соціальної роботи.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ											
Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціально забезпечення»	9	2	2			5					
Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в соціальній сфері	9	2	2			5					
Тема 3. Економічна функція держави	9	2	2			5					
Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної сфери	9	2	2			5					
Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної сфери	9	2	2			5					
Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави	9	2	2			5					
Тема 7. Основи економіки охорони здоров'я	5					5					
Тема 8. Основи економіки освіти	5					5					
РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ											
Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення	9	2	2			5					
Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на	9	2	2			5					

соціальну сферу суспільства.												
Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення.	9	2	2			5						
Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення	9	2	2			5						
Тема 13. Фінансові основи соціальної роботи	7	2				5						
Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб	8	2	2			4						
Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи	5		2			3						
УСЬОГО ГОДИН	120	24	24			72						

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціального забезпечення»	2	
2.	Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи	2	
3.	Тема 3. Економічна функція держави	2	
4.	Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної роботи	2	
5.	Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної роботи	2	
6.	Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави	2	
7.	Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення	2	
8.	Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства.	2	
9.	Тема 11. Соціальна допомога як	2	

	основний захід із підвищення доходів населення.		
10.	Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення	2	
11.	Тема 13. Фінансові основи соціальної роботи	2	
12.	Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб	2	
13.	Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи		

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціальної роботи»	2	
2.	Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи	2	
3.	Тема 3. Економічна функція держави	2	
4.	Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної роботи	2	
5.	Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної роботи	2	
6.	Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави	2	
7.	Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення	2	
8.	Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства.	2	
9.	Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення.	2	
10.	Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення	2	
11.	Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб	2	
12.	Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи	2	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціальної роботи»	5	
2.	Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи	5	
3.	Тема 3. Економічна функція держави	5	
4.	Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної роботи	5	
5.	Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної роботи	5	
6.	Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави	5	
7.	Тема 7. Основи економіки охорони здоров'я	5	
8.	Тема 8. Основи економіки освіти	5	
9.	Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення	5	
10.	Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства.	5	
11.	Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення.	5	
12.	Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення	5	
13.	Тема 13. Фінансові основи соціальної роботи	5	
14.	Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб	4	
15.	Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи	3	

Методичне забезпечення

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1.

Тема 1. Предмет вивчення та особливості курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності»

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Історія економічної думки. Економіка як наука.
2. Соціокультурна сфера як фахова діяльність.
3. Предмет і завдання курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності».
4. Особливості економічної діяльності в сфері соціальної роботи (Соціальні послуги, виробництво соціальних послуг, обмін, розподіл, споживання соціальних послуг).
5. Наслідки роздержавлення, приватизації і затвердження різних форм власності для соціальної сфери і її економіки.
6. Економічна функція соціальної роботи (соціальний захист як соціальний інститут, як комплекс цілеспрямованих заходів, як форма розподілу матеріальних благ). Суб'єкти реалізації економічної функції держави (держава, суспільство, людина).
7. Економічно активне та економічно неактивне населення.
8. Економічний простір соціальної роботи.
- 8.1. Характеристика соціального простору.
- 8.2. Соціальна сфера.
- 8.3. Основні ознаки галузей соціальної сфери.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
  2. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Світлана Сергіївна Заєць. – Умань, 2016. – 58с.
  3. Ігнатов В.Г. Економіка соціальної сфери: навчальний посібник /В. Г. Ігнатов та ін. – Ростов-н/Д: МарТ, 2008. - 416 с.
  4. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.
-

Практичне заняття № 2

Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в соціальній сфері (2 години)

Теоретичні питання:

1. Принципи економічної діяльності в сфері соціальної роботи.
  - 1.1. Принцип соціальної справедливості .
  - 1.2. Принципу суспільної доцільності.
  - 1.3. Принцип економічної ефективності.
  - 1.4. Принципом пріоритету державних основ.
  - 1.5. Принцип економічної самостійності місцевих органів влади.
  - 1.6. Принцип трудової мотивації оплати праці, підвищення якості життя, зростання потреб.
2. Методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи.
  - 2.1. Введення системи мінімальних соціально-економічних гарантій.
  - 2.2. Індексація доходів.
  - 2.3. Компенсація витрат.
  - 2.4. Система пільг.
  - 2.5. Система допомог.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.
3. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 3

Тема 3. Економічна функція держави.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Державне регулювання економіки. Економічні функції держави.
2. Основні напрями економічних функцій держави
  - 2.1. Розробка та затвердження правових основ економіки.
  - 2.2. Антимонопольне регулювання.
  - 2.3. Проведення стабілізації економіки.
  - 2.4. Розподіл ресурсів.
  - 2.5. Перерозподіл ресурсів.
  - 2.6. Забезпечення соціальних гарантій.
3. Засоби державного регулювання економіки

Література:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. / Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
2. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
3. Гаршина О. К. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей вузу / О. К. Гаршина. – Краматорськ: ДДМА, 2004. – Ч.1.–72 с.
4. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної сфери.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Соціальна політика держави
  - 1.1. Об'єкт соціальної політики.
  - 1.2. Рівні здійснення соціальної політики.
  - 1.3. Головна мета соціальної політики.
  - 1.4. Принцип адресності як основа соціальної політики держави в даний час.
2. Взаємозв'язок економічної і соціальної політики держави.
3. Моделі соціальної політики.
  - 3.1. Патерналістська соціалістична модель.
  - 3.2. Шведська модель соціальної політики.
  - 3.3. Модель «держави добробуту».
  - 3.4. Модель соціально орієнтованого ринкового господарювання.
  - 3.5. Ринкова модель.
4. Показники результативності соціальної політики.

Література:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. / Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
2. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
3. Гаршина О. К. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей вузу / О. К. Гаршина. – Краматорськ: ДДМА, 2004. – Ч.1.–72 с.
4. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 5

Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної сфери (2 години)

Теоретичні питання:

1. Фінансова система держави.
  - 1.1. Державні фінанси, фінанси підприємств, фінанси населення.
  - 1.2. Державні фінанси як складна система. Характеристика основних складових.
2. Фінансування соціальної роботи.
  - 2.1. Основа фінансування соціальної роботи.
  - 2.2. Джерела фінансування соціальної роботи.
  - 2.3. Способи фінансування соціальної роботи.
  - 2.4. Основні функції позабюджетних соціальних фондів.
  - 2.5. Трансферти і субвенції.
  - 2.6. Фінансування та ресурсне забезпечення соціального захисту.
  - 2.7. Недоліки фінансування системи соціального захисту.

Література:

1. Карлін М. І. Фінансова система України: навчальний посібник для студ. вузів / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с.
Режим доступу <http://westudents.com.ua/knigi/676-fnansova-sistema-ukrani-karln-MI.html>
2. Карлін, М. І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
3. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. посіб. / Д. І.Коваленко, В. В. Венгер – К. : «Центр учбової літератури»,. 2013. – 578 с. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1952090552540/finansii/finansii_groshti_ta_kredit
5. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Державний бюджет. Функції державного бюджету.
2. Напрями витрачання бюджетних коштів.
3. Податки, елементи та основні принципи формування податків
4. Функції податків.
5. Сутність фіскальної політики.
6. Характеристика двох видів фіскальної політики.
7. Структура бюджету України за минулий рік.
8. Основні проблеми фіскальної політики в Україні.

Література:

1. Карлін М. І. Фінансова система України: навчальний посібник для студ. вузів / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с.
2. Режим доступу <http://westudents.com.ua/knigi/676-fnansova-sistema-ukrani-karln-MI.html>
3. Карлін, М. І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
4. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. посіб. / Д. І.Коваленко, В. В. Венгер – К. : «Центр учбової літератури»,. 2013. – 578 с. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1952090552540/finansy/finansy_groshi_ta_kredit

Практичне заняття № 7

Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Матеріальний добробут населення та його характеристики.
2. Кількісні та якісні показники добробуту населення.
3. Доходи. Зміст основних видів доходів.

Сутність соціально-економічних наслідків і показники диференціації доходів населення.

4. Соціально-економічний статус клієнтів соціальної роботи.
5. Соціально-економічний потенціал сім'ї як показник добробуту.
6. Соціально-економічний статус – критерій адресного підходу в соціальній роботі.

Література:

1. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.
2. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.

Практичне заняття № 8

Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Ринок праці та умови його існування.
2. Суперечлива природа зайнятості.
3. Економічна активність населення.
4. Безробіття як проблема сучасного суспільства.
  - 4.1. Приховане безробіття.
  - 4.2. Причини безробіття.
  - 4.3. Основні показники безробіття (рівень і тривалість).
  - 4.4. Форми безробіття (природне: добровільне, фрикційне, інституціональне; вимушене: сезонне, застійне, циклічне, структурне).
5. Методи регулювання державою рівня зайнятості.
6. Особливості безробіття в Україні.
7. Соціальні наслідки безробіття.
8. Сутнісна характеристика інфляції.
9. Стадії розвитку інфляції.
10. Вимірювання інфляції індексом цін.
11. Основні види інфляції.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.

Практичне заняття № 9

Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Соціальна допомога як механізм сприяння подолання бідності.
2. Форми соціальної допомоги.
3. Види соціальної допомоги (державна, благодійна, гуманітарна, грошова, натуральна).
4. Адресна соціальна допомога. Житлові субсидії як одна із форм адресної допомоги.
5. Соціальні послуги. Перелік основних послуг, що надаються окремим категоріям громадян. Закон України «Про соціальні послуги».

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.

Практичне заняття № 10

Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення.

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Соціальні пільги. Функції соціальних пільг.
2. Недоліки сучасної державної системи соціальних пільг. Етапи заміни діючої системи пільг адресною грошовою допомогою.
3. Види соціальних пільг.
4. Розкрийте зміст основних законодавчих документів, відповідно до яких надаються соціальні пільги.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 11

Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Виробництво соціальних послуг – завдання економічної діяльності соціальних служб.
2. Порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації установ і підприємств соціального обслуговування.
3. Охарактеризуйте діяльність загальнопрофільних (центри соціального обслуговування (ЦСО), де, як правило, є відділення соціальної допомоги вдома, денного перебування, термінової соціальної допомоги.) та спеціалізованих установ, що обслуговують певні групи населення (літніх і самотніх громадян, інвалідів, мігрантів та інших).
4. Підприємницька діяльність як джерело додаткового фінансування соціальних служб.
5. Організація і оплата праці працівників соціальних служб.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.
3. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Практичне заняття № 12

Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи

(2 години)

Теоретичні питання:

1. Сутність ефективності соціальної роботи та історичний підхід до її визначення.
2. Критерії ефективності соціальної роботи.
3. Методи визначення ефективності соціальної роботи.

Література:

1. Агарков О.А. Технології соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. / О. А. Агарков. (керівник авт. кол.), О.О. Яременко, О.М. Балакірева, Т.В. Бондар, О.М. Дікова-Фаворська та ін. – Запоріжжя : Просвіта, 2013. – 584 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.
3. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 2. Принципи та методи економічної діяльності в соціальній сфері

Завдання для самостійної роботи:

1. Принципи економічної діяльності в сфері соціальної роботи.
  - 1.1. Принцип соціальної справедливості .
  - 1.2. Принципу суспільної доцільності.
  - 1.3. Принцип економічної ефективності.
  - 1.4. Принципом пріоритету державних основ.
  - 1.5. Принцип економічної самостійності місцевих органів влади.
  - 1.6. Принцип трудової мотивації оплати праці, підвищення якості життя, зростання потреб.
2. Методи економічної діяльності в сфері соціальної роботи.
  - 2.1. Введення системи мінімальних соціально-економічних гарантій.
  - 2.2. Індексація доходів.
  - 2.3. Компенсація витрат.
  - 2.4. Система пільг.
  - 2.5. Система допомог.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.
3. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Тема 3. Економічна функція держави.

Завдання для самостійної роботи:

1. Державне регулювання економіки. Економічні функції держави.
2. Основні напрями економічних функцій держави
  - 2.1. Розробка та затвердження правових основ економіки.
  - 2.2. Антимонопольне регулювання.
  - 2.3. Проведення стабілізації економіки.
  - 2.4. Розподіл ресурсів.
  - 2.5. Перерозподіл ресурсів.
  - 2.6. Забезпечення соціальних гарантій.
3. Засоби державного регулювання економіки

Література:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. / Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
2. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
3. Гаршина О. К. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей вузу / О. К. Гаршина. – Краматорськ: ДДМА, 2004. – Ч.1.–72 с.
4. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.

Тема 4. Соціальна політика держави та економіка соціальної сфери.

Завдання для самостійної роботи:

1. Соціальна політика держави
  - 1.1. Об'єкт соціальної політики.
  - 1.2. Рівні здійснення соціальної політики.
  - 1.3. Головна мета соціальної політики.
  - 1.4. Принцип адресності як основа соціальної політики держави в даний час.
2. Взаємозв'язок економічної і соціальної політики держави.
3. Моделі соціальної політики.
  - 3.1. Патерналістська соціалістична модель.
  - 3.2. Шведська модель соціальної політики.
  - 3.3. Модель «держави добробуту».
  - 3.4. Модель соціально орієнтованого ринкового господарювання.
  - 3.5. Ринкова модель.
4. Показники результативності соціальної політики.

Література:

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. / Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
2. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
3. Гаршина О. К. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей вузу / О. К. Гаршина. – Краматорськ: ДДМА, 2004. – Ч.1.–72 с.
4. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.

Тема 5. Фінансова система держави і фінансування соціальної сфери

Завдання для самостійної роботи:

1. Фінансова система держави.
  - 1.1. Державні фінанси, фінанси підприємств, фінанси населення.
  - 1.2. Державні фінанси як складна система. Характеристика основних складових.
2. Фінансування соціальної роботи.
  - 2.1. Основа фінансування соціальної роботи.
  - 2.2. Джерела фінансування соціальної роботи.
  - 2.3. Способи фінансування соціальної роботи.
  - 2.4. Основні функції позабюджетних соціальних фондів.
  - 2.5. Трансферти і субвенції.
  - 2.6. Фінансування та ресурсне забезпечення соціального захисту.
  - 2.7. Недоліки фінансування системи соціального захисту.

Література:

1. Карлін М. І. Фінансова система України: навчальний посібник для студ. вузів / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с. Режим доступу <http://westudents.com.ua/knigi/676-fnansova-sistema-ukrani-karln-MI.html>
2. Карлін, М. І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
3. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. посіб. / Д. І. Коваленко, В. В. Венгер – К. : «Центр учбової літератури»,. 2013. – 578 с. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1952090552540/finansii/finansii_groshi_ta_kredit

Тема 6. Бюджетна система та фіскальна політика держави

Завдання для самостійної роботи:

1. Державний бюджет. Функції державного бюджету.
2. Напрями витрачання бюджетних коштів.
3. Податки, елементи та основні принципи формування податків
4. Функції податків.
5. Сутність фіскальної політики.
6. Характеристика двох видів фіскальної політики.
7. Структура бюджету України за минулий рік.
8. Основні проблеми фіскальної політики в Україні.

Література:

1. Карлін М. І. Фінансова система України: навчальний посібник для студ. вузів / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с.
2. Режим доступу <http://westudents.com.ua/knigi/676-fnansova-sistema-ukrani-karln-MI.html>
3. Карлін, М. І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.
4. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. посіб. / Д. І.Коваленко, В. В. Венгер – К. : «Центр учбової літератури»,. 2013. – 578 с. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1952090552540/finansii/finansii_groshi_ta_kredit

Тема 7. Основи економіки охорони здоров'я

Завдання для самостійної роботи:

1. Економіка охорони здоров'я в системі охорони здоров'я населення.
2. Організація і управління охороною здоров'я.
3. Фінансування охорони здоров'я.
4. Стандартизація якості медичних послуг.
5. Собівартість, ціна, ефективність медичних послуг.

Література:

1. Кіча Д. І. Основи економіки та фінансування охорони здоров'я [Електронний ресурс] / Д. І. Кіча, А. В. Фоміна. – 2005. – Режим доступу: medbib.in.ua.
2. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
3. Ахламов А.Г. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / укладачі: А.Г. Ахламов, Н.Л. Кусик. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
4. Економіка охорони здоров'я: підручник / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін.; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 288 с.
5. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: «Книга плюс», 2008. – 320 с.
6. Москаленко В.Ф., Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. Право на охорону здоров'я у нормативно-правових актах міжнародного та європейського рівня. – Контраст, 2006.– 296 с.

Тема 8. Основи економіки освіти

Завдання для самостійної роботи:

1. Предмет і методи економіки освіти. Взаємозв'язок освіти з економікою країни
2. Система організації та управління освітою.
3. Навчально-матеріальна база освіти. Витрати на освіту та фінансування навчальних закладів.
4. Організація праці та заробітна плата працівників освіти.
5. Економічна ефективність освіти.

Література:

1. Каленюк І. С. Економіка освіти: навч. посіб / І. С. Каленюк. – К.: Знання України, 2003. – 316 с.
2. Курс лекцій «Економіка освіти» (для студентів магістратури) / Уклад. О.А. Леушина – Мелітополь, 2013 – 182 с.
3. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
4. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти електронний ресурс <http://search.ligazakon.ua>

Тема 9. Показники і динаміка матеріального добробуту населення.

Завдання для самостійної роботи:

1. Матеріальний добробут населення та його характеристики.
2. Кількісні та якісні показники добробуту населення.
3. Сутність соціально-економічних наслідків і показники диференціації доходів населення.
4. Соціально-економічний статус клієнтів соціальної роботи.
5. Соціально-економічний потенціал сім'ї як показник добробуту.
6. Соціально-економічний статус – критерій адресного підходу в соціальній роботі.

Література:

1. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 372 с.
2. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.

Тема 10. Макроекономічні явища та їх вплив на соціальну сферу суспільства.

Завдання для самостійної роботи:

1. Ринок праці та умови його існування.
2. Суперечлива природа зайнятості.
3. Економічна активність населення.
4. Безробіття як проблема сучасного суспільства.
  - 4.1. Приховане безробіття.
  - 4.2. Причини безробіття.
  - 4.3. Основні показники безробіття (рівень і тривалість).
  - 4.4. Форми безробіття (природне: добровільне, фрикційне, інституціональне; вимушене: сезонне, застійне, циклічне, структурне).
5. Методи регулювання державою рівня зайнятості.
6. Особливості безробіття в Україні.
7. Соціальні наслідки безробіття.
8. Сутнісна характеристика інфляції.
9. Стадії розвитку інфляції.
10. Вимірювання інфляції індексом цін.
11. Основні види інфляції.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.

Тема 11. Соціальна допомога як основний захід із підвищення доходів населення.

Завдання для самостійної роботи:

1. Соціальна допомога як механізм сприяння подолання бідності.
2. Форми соціальної допомоги.
3. Види соціальної допомоги (державна, благодійна, гуманітарна, грошова, натуральна).
4. Адресна соціальна допомога. Житлові субсидії як одна із форм адресної допомоги.
5. Соціальні послуги. Перелік основних послуг, що надаються окремим категоріям громадян. Закон України «Про соціальні послуги».

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.

Тема 12. Соціальні пільги, як засіб підвищення доходів населення.

Завдання для самостійної роботи:

1. Соціальні пільги. Функції соціальних пільг.
2. Недоліки сучасної державної системи соціальних пільг. Етапи заміни діючої системи пільг адресною грошовою допомогою.
3. Види соціальних пільг.
4. Розкрийте зміст основних законодавчих документів, відповідно до яких надаються соціальні пільги.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.

Тема 13. Фінансові основи соціальної роботи

Завдання для самостійної роботи:

1. Джерела та способи фінансування соціальної роботи. Бюджетний кодекс України.
2. Фінансові основи соціального забезпечення на сучасному етапі.
  - 2.1. Пенсійний фонд України.
  - 2.2. Фонд соціального страхування.

Література:

1. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб. / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
2. Приходько А .Ф., Тищенко В. М. Економічні основи соціальної роботи : навч. посіб. / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
3. Фонд соціального страхування [Електронний ресурс]
<http://www.fssu.gov.ua>
4. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]
<http://www.pfu.gov.ua>

Тема 14. Економічні основи діяльності соціальних служб

Завдання для самостійної роботи:

1. Виробництво соціальних послуг – завдання економічної діяльності соціальних служб.
2. Порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації установ і підприємств соціального обслуговування.
3. Охарактеризуйте діяльність загальнопрофільних (центри соціального обслуговування (ЦСО), де, як правило, є відділення соціальної допомоги вдома, денного перебування, термінової соціальної допомоги.) та спеціалізованих установ, що обслуговують певні групи населення (літніх і самотніх громадян, інвалідів, мігрантів та інших).
4. Підприємницька діяльність як джерело додаткового фінансування соціальних служб.
5. Організація і оплата праці працівників соціальних служб.

Література:

1. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.

Тема 15. Проблеми ефективності соціальної роботи

Завдання для самостійної роботи:

1. Сутність ефективності соціальної роботи та історичний підхід до її визначення.
2. Критерії ефективності соціальної роботи.
3. Методи визначення ефективності соціальної роботи.

Література:

1. Агарков О.А. Технології соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. / О. А. Агарков. (керівник авт. кол.), О.О. Яременко, О.М. Балакірева, Т.В. Бондар, О.М. Дікова-Фаворська та ін. – Запоріжжя : Просвіта, 2013. – 584 с.
2. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с.

10.Рекомендована література

1. Агарков О.А. Технології соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. / О. А. Агарков. (керівник авт. кол.), О.О. Яременко, О.М. Балакірєва, Т.В. Бондар, О.М. Дікова-Фаворська та ін. – Запоріжжя : Просвіта, 2013. – 584 с.
2. Ахламов А.Г. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / укладачі: А.Г. Ахламов, Н.Л. Кусик. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. /Л. В. Білецька. – К.: Центр учбової літератури,. 2009. – 688 с.
4. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях : навч. посіб.[для студ. вищ. навч. закл.] / Світлана Сергіївна Заєць. – Умань, 2016. – 58с.
5. Гаршина О. К. Конспект лекцій з дисципліни «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей вузу / О. К. Гаршина. – Краматорськ: ДДМА, 2004. – Ч.1.–72 с.
6. Карлін М. І. Фінансова система України: навчальний посібник для студ. вузів / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с.
7. Державне управління в економічній сфері: навчальний посібник / О.М. Чечель. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - 372 с.
8. Економіка охорони здоров'я: підручник / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін.; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга,

2010. – 288 с.

9. Ігнатов В.Г. Економіка соціальної сфери: навчальний посібник /В. Г. Ігнатов та ін. – Ростов-н/Д: МарТ, 2008. - 416 с.

10. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти електронний ресурс <http://search.ligazakon.ua>

11. Карлін, М. І. Фінанси України та сусідніх держав : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 589 с.

12. Кіча Д. І. Основи економіки та фінансування охорони здоров'я [Електронний ресурс] / Д. І. Кіча, А. В. Фоміна. – 2005. – Режим доступу: medbib.in.ua.

13. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст] : навч. посіб. / Д. І.Коваленко, В. В. Венгер – К. : «Центр учбової літератури»,. 2013. – 578 с. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1952090552540/finansii/finansii_groschi_ta_kredit

14. Москаленко В.Ф., Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. Право на охорону здоров'я у нормативно-правових актах міжнародного та європейського рівня. – Контраст, 2006.– 296 с.

15. Основи економічної теорії: навчальний посібник / за заг. ред. П.В.Круша, В.І.Депутат, С.О.Тульчинської. – К. : Каравела, 2008. – 448 с.

16. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс] <http://www.pfu.gov.ua>

17. Приходько А.Ф., Тименко В.М. Економічні основи соціальної роботи. Навчальний посібник / Під загальною редакцією О.Г. Карпенко. – К.:

Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 152 с. Режим доступу <http://westudents.com.ua/knigi/676-fnansova-sistema-ukrani-karln-MI.html>

18. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: навч. посіб / Б. І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.

19. Теория социальной работы : учебник для бакалавров / под ред. Е. И. Холостовой, Л. И. Кононовой, М. В. Вдовиной. — М. : Издательство Юрайт, 2014. — 345 с.

20. Тюття Л. Т. Соціальна робота (теорія і практика) [Текст] : навч. посібник / Л.Т. Тюття, І. Б. Іванова. – К. : Знання, 2008. – 578 с.

21. Фединець Н. І. Соціологія ринку : навч. посіб. / Н. І. Фединець, Ю. Б. Миронов, М. Р. Гонська. – Львів : Вид-во ЛКА, 2011. – 226 с.

22. Фінансове забезпечення соціальної допомоги: підручник/ Т.В. Калінеску, Т.В. Шаповалова, Г.С. Ліхоносова.- Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014.-360с.

23. Фонд соціального страхування [Електронний ресурс] <http://www.fssu.gov.ua>

24. Экономика здравоохранения / И.М. Шейман, С.В. Шишкин, М.Г. Колоснищина; под. ред. Колосничиной М.Г., Шеймана И.М., Шишкина С.В. / Издатель: Высшая школа Экономики, 2009. – 480 с.

25. Экономика здравоохранения: учебник / В.Ф. Москаленко, В.В. Таран, О.П. Гульчий [и др.]; под ред. В.Ф. Москаленко. – Винница: Нова Книга, 2010. – 144 с.

26. Экономические основы социальной работы [Электронный ресурс] / Маяцкая И. Н. – М. : Дашков и К, 2014. – <http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785394020629.html>.

Допоміжна

27. Астахова О. В. Державна політика на ринку праці: історичний аспект / О. В. Астахова // Ринок праці та зайнятість населення. – 2010. – № 3. – С.16–19.

28. Бабенко С.С. Динаміка соціально-економічних нерівностей в Україні: масове сприйняття та структурні перетворення / С.С. Бабенко // *Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства*. – 2009. – № 15. – С.418–425.

29. Баланда А. Л. Державна політика впливу на ринок праці як системний процес у конкурентній економіці / А. Л. Баланда // *Демографія та соціальна економіка*. – 2008. – № 2. – С.86–94.

30. Борецька Н. П. Політика соціального захисту середнього класу / Н. П. Борецька // *Демографія та соціальна економіка*. – 2007. – № 1. – С.170–184.

31. Галицький В. М. Державна служба зайнятості: її роль і завдання на етапі подолання кризових явищ в економіці / В. М. Галицький // *Ринок праці та зайнятість населення*. – 2010. – № 4. – С.3–7.

32. Гилюн О. В. Студент початку ХХІ століття: особливості ціннісних орієнтацій та соціальних норм / О. В. Гилюн // *Соціальні технології*. – 2010. – № 45. – С.183–190.

33. Голюков В. І. Корпоратизм та корпоративні відносини як основа поєднання соціальних інтересів / В. І. Голюков // *Економіка і прогнозування*. – 2002. – № 2. – С.61–76.

34. Десненко М. І. Підвищення ефективності професійного навчання безробітних в умовах трансформації суспільної системи / М. І. Десненко // *Ринок праці та зайнятість населення*. – 2010. – № 3. – С.21–23.

35. Доброгорська О. Мотиваційний механізм сприяння підприємницькій діяльності представників середнього класу / О. Доброгорська // *Персонал*. – 2006. – № 8. – С.78–82.

36. Євдокимова В. В. Ефективна зайнятість як один із факторів подолання бідності в Україні / В. В. Євдокимова // *Ринок праці та зайнятість населення*. – 2010. – № 4. – С.11–18.

37. Єфременко Т. Економічна культура як соціологічне поняття / Т. Єфременко // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. – 2005. – № 3. – С.123–142.

38. Капченко Р. Л. Активна політика зайнятості як фактор формування робітничих кадрів / Р. Л. Капченко // *Ринок праці та зайнятість населення*. –

2008. – № 2. – С. 1–14.

39. Карлін М. І. Особливості функціонування та регулювання ринку праці та соціальної політики в сучасній Польщі: досвід для України потенціалу / М. І. Карлін // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С.107-115.

40. Колот А. М. Соціальна політика в умовах глобалізації та лібералізації економічних відносин: здобутки, втрати, тенденції потенціалу / А. М. Колот // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С.23–42.

41. Кузьменко В. В. Соціально-економічні аспекти формування середнього класу / В. В. Кузьменко // Економіка і прогнозування. – 2002. – № 2. – С.82–92.

42. Кухтіна М. В. Особливості формування ціннісних орієнтацій особистості у трансформаційному суспільстві / М. В. Кухтіна // Соціальні технології. – 2010. – № 45. – С.170–174.

43. Куценко В. Социально-экономическая сфера Украины: состояние, проблемы, перспективы / В. Куценко // Персонал. – 2004. – № 2. – С.86–92.

44. Лабінська Г. М. Українська трудова міграція в контексті міжнародної міграції робочої сили / Г. М. Лабінська, О. М. Прокопюк // Економічний простір. – 2010. – № 34. – С.66–81.

45. Лібанова Е. М. Соціальні проблеми і соціальні важелі конкурентоспроможності української економіки / Е. М. Лібанова // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 2. – С.5–20.

46. Лісогор Л. С. Інноваційні технології працевлаштування незайнятого населення / Л. С. Лісогор // Ринок праці та зайнятість населення. – 2008. – № 2. – С.15–24.

47. Мазурок П. П. Регулювання ринку праці в умовах інноваційної моделі розвитку економіки / П. П. Мазурок // Ринок праці та зайнятість населення. – 2009. – № 2. – С.3–8.

48. Максименко А. О. Споживча поведінка: концептуалізація поняття та чинники, що її детермінують / А. О. Максименко // Соціальні технології. – 2010. – № 44. – С.140–145.

49. Маршавін Ю. М. Соціально відповідальне підприємництво як чинник розвитку ринку праці України / Ю. М. Маршавін // Ринок праці та зайнятість населення. – 2010. – № 4. – С.7–10.

50. Мельничук Д. П. Міграційні наміри студентської молоді та їх вплив на мотиваційну складову людського капіталу України / Д. П. Мельничук // Демографія та соціальна економіка. – 2009. – № 3. – С.116–125.

51. Овсянніков А. О. Особливості споживацької поведінки у суспільствах споживання: тотальність кризи / А. О. Овсянніков // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – 2009. – № 15. – С.363–370.

52. Папієв М. Світовий досвід застосування соціальний стандартів / М. Папієв // Економіка України. – 2004. – № 1. – С.4–9.

53. Пилипенко В. Економічна свідомість і культура населення в період ринкової трансформації / В. Пилипенко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. – № 4. – С.189–197.

54. Пилипенко В. Є. Соціологічні виміри ринкової поведінки населення України / В.Є. Пилипенко // Ринок праці та зайнятість населення. – 2010. – № 3. – С. 6–11.

55. Позняк О.В. Проблеми формування міграційної політики України в сучасних умовах / О.В. Позняк // Демографія та соціальна економіка. – 2009. – № 3. – С.20–29.

56. Семикіна М. В. Пріоритетні соціальні потреби працівників на регіональному ринку праці та механізми їх реалізації потенціалу / М. В. Семикіна, Н. В. Василенко // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С.177–190.

57. Сохань Л. Людина в ринковому суспільстві / Л. Сохань // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2006. — № 2. — С.210–214.

58. Степанкова Т. Держава й державне управління в системі соціально-економічних відносин / Т. Степанкова // Вісник УАДУ при Президентіві України. – 2001. – № 4. – С.40–47.

59. Стоян О. Духовно-екологічні аспекти формування соціальної й економічної сфери громадянського суспільства / О. Стоян // Персонал. – 2006. – № 1. – С.73–76.

60. Суліма Є. Процес глобалізації - рушійна сила формування глобального соціального порядку постіндустріалізму / Є. Суліма // Людина і політика – 2004. – № 5. – С.70–75.

61. Сусак В. І. Патерналізм як ймовірна складова демократизації сучасного українського суспільства / В. І. Сусак // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. – 2009. – № 15. – С.379–382.

62. Терещенко Н. Соціально-психологічний аспект поведінки особистості в умовах переходу України до ринкового господарства / Н. Терещенко// Вісник УАДУ при Президентіві України. – 2001. – №4. – С. 386–391.

63. Ткаченко Л. Г. Напрями розвитку системи соціального страхування в Україні / Л. Г. Ткаченко // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С.42–53.

64. Виговська В. В. Малий бізнес України: сучасний стан і тенденції розвитку / В. В. Виговська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1. – С.59–65.

65. Хома А. М. Інституційний механізм регулювання соціально-трудових відносин у сучасних умовах / А. М. Хома // Ринок праці та зайнятість населення. – 2009. – № 2. – С.21–24.

66. Черенько Л. М. Новий погляд на проблему української бідності / Л. М. Черенько // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С.75–85.

67. Шевченко Л. С.Професійна освіта як чинник конкурентоспроможності робочої сили / Л. С.Шевченко // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 2. – С.77–86.

68. Широкова М. С.Стратегії економічної поведінки населення України в умовах фінансової кризи 2008-2009 рр. / М. С.Широкова // Соціальні технології. – 2010. – № 45. – С.36–40.

69. Єременко В. Соціальна економіка в концепції еволюції соціально-економічних систем / В. Єременко // Економіка України. – 2008. – № 12. – С.19-28.

70. Ядранський Д. М. Роль служби зайнятості в системі соціального регулювання ринку праці / Д. М. Ядранський // Ринок праці та зайнятість населення. – 2009. – № 2. – С.21–24.

Інформаційні ресурси

71. <http://i-soc.kiev.ua> // Інститут соціології НАН України.

72. <http://www.ier.kiev.ua> // Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

73. <http://www.kiis.com.ua> // Київський міжнародний інститут соціології.

74. <http://www.uisr.org.ua> // Український інститут соціальних досліджень.

75. <http://www.niss.gov.ua> // Інститут стратегічних досліджень.

76. <http://www.ecsoc.mses.ru> // Електронний журнал “Экономическая социология”.

77. <http://www.sociumas.lt/Rus> // Журнал “Sociumas”.

78. <http://www.sapienti.kiev.ua> // Електронний науковий журнал.

79. <http://www.icaei.org.ua/lip> // Соціально-гуманітарний журнал “Людина і політика”.
80. <http://zluka.isr.lviv.ua> // Фонд регіональних соціально-політичних та економічних досліджень (Львів).
81. <http://www.cps.itgo.com> // Центр політичних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франка (Львів).
82. <http://uceps.com.ua> // Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (Київ).
83. <http://www.spr.org.ua> // Центр соціологічних і політичних досліджень та технологій “Соціополіс” (Дніпропетровськ).
84. <http://www.sociology.kharkov.ua> // Східноукраїнський фонд соціальних досліджень (Харків).
85. <http://www.prognosis.kiev.ua> // Центр соціального прогнозування.
86. <http://www.cessi.com.ua> // Центр порівняльних соціальних досліджень.
87. <http://www.corporate-citizen.org.ua> // Центр корпоративного громадянства.
88. <http://www.minpraci.gov.ua> // Міністерство праці та соціальної політики.
89. <http://www.me.gov.ua> // Міністерство економіки України.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. Історія економічної думки. Економіка як наука.
3. Соціокультурна сфера як фахова діяльність.
4. Предмет і завдання курсу «Економічні основи соціокультурної діяльності».
5. Особливості економічної діяльності в соціальній сфері (Соціальні послуги, виробництво соціальних послуг, обмін, розподіл, споживання соціальних послуг).
6. Наслідки роздержавлення, приватизації і затвердження різних форм власності для соціальної сфери і її економіки.
7. Економічна функція соціальної роботи (соціальний захист як соціальний інститут, як комплекс цілеспрямованих заходів, як форма розподілу матеріальних благ). Суб'єкти реалізації економічної функції держави (державна, суспільство, людина).
8. Економічно активне та економічно неактивне населення.
9. Економічний простір соціальної роботи (характеристика соціального простору, соціальна сфера, основні ознаки галузей соціальної сфери).
10. Принципи економічної діяльності в соціальній сфері (соціальної справедливості, суспільної доцільності, економічної ефективності, пріоритету державних основ, економічної самостійності місцевих органів влади, трудової мотивації оплати праці, підвищення якості життя, зростання потреб).
11. Введення системи мінімальних соціально-економічних гарантій як метод економічної діяльності в соціальній сфері.
12. Індексація доходів як метод економічної діяльності в соціальній сфері.
13. Компенсація витрат як метод економічної діяльності в соціальній сфері.
14. Система пільг як метод економічної діяльності в соціальній сфері.
15. Система допомог як метод економічної діяльності в соціальній сфері.
16. Державне регулювання економіки. Економічні функції держави.
17. Розробка та затвердження правових основ економіки.
18. Антимонопольне регулювання.
19. Проведення стабілізації економіки.
20. Розподіл ресурсів.
21. Перерозподіл ресурсів.

22. Забезпечення соціальних гарантій.
23. Засоби державного регулювання економіки
24. Соціальна політика держави (об'єкт соціальної політики, рівні здійснення соціальної політики, головна мета соціальної політики, принцип адресності як основа соціальної політики держави в даний час).
25. Взаємозв'язок економічної і соціальної політики держави.
26. Патерналістська соціалістична модель соціальної політики.
27. Шведська модель соціальної політики.
28. Модель «держави добробуту» соціальної політики.
29. Модель соціально орієнтованого ринкового господарювання.
30. Ринкова модель соціальної політики.
31. Показники результативності соціальної політики.
32. Фінансова система держави.
33. Фінансування соціальної роботи.
34. Державний бюджет. Функції державного бюджету.
2. Напрями витрачання бюджетних коштів.
35. Податки, елементи та основні принципи формування податків.

Функції податків.

36. Сутність фіскальної політики. Характеристика двох видів фіскальної політики.
37. Матеріальний добробут населення та його характеристики.
38. Доходи. Зміст основних видів доходів.
39. Сутність соціально-економічних наслідків і показники диференціації доходів населення.
40. Соціально-економічний статус клієнтів соціальної роботи.
41. Соціально-економічний потенціал сім'ї як показник добробуту.
42. Соціально-економічний статус – критерій адресного підходу в соціальній роботі.
43. Ринок праці та умови його існування.
44. Суперечлива природа зайнятості.
45. Економічна активність населення.
46. Безробіття як проблема сучасного суспільства (приховане безробіття, причини безробіття, основні показники безробіття (рівень і тривалість), форми безробіття (природне: добровільне, фрикційне, інституціональне; вимушене: сезонне, застійне, циклічне, структурне).
47. Методи регулювання державою рівня зайнятості.
48. Особливості безробіття в Україні.

49. Соціальні наслідки безробіття.

50. Сутнісна характеристика інфляції. Стадії розвитку інфляції. Основні види інфляції.

51. Соціальна допомога як механізм сприяння подолання бідності.

Форми соціальної допомоги.

52. Види соціальної допомоги (державна, благодійна, гуманітарна, грошова, натуральна).

53. Адресна соціальна допомога. Житлові субсидії як одна із форм адресної допомоги.

54. Соціальні послуги. Перелік основних послуг, що надаються окремим категоріям громадян. Закон України «Про соціальні послуги».

55. Соціальні пільги. Функції соціальних пільг.

56. Недоліки сучасної державної системи соціальних пільг. Етапи заміни діючої системи пільг адресною грошовою допомогою.

57. Види соціальних пільг.

58. Сутність ефективності соціальної роботи та історичний підхід до її визначення.

59. Критерії ефективності соціальної роботи.

60. Методи визначення ефективності соціальної роботи.